

Архивски број: 08-187/1

06-02-2026 година

Постапувајќи по претставката за заштита од дискриминација бр. 08-546/1 од 3.7.2025 година, поднесена од -----од Штип, преку Адвокат ----- од Штип, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 27 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 258/2020), го донесе следното:

МИСЛЕЊЕ

СЕ УТВРДУВА ДИРЕКТНА ИНТЕРСЕКЦИСКА ДИСКРИМИНАЦИЈА врз пол, род и бременост сторена од страна на работодавачот ДРУШТВО ЗА ПРОИВОДСТВО, УСЛУГИ И ТРГОВИЈА -----, Друштво за сметководствени услуги ----- и ----- како основачи, сопственици и овластени лица за застапување на двете друштва, врз -----од Штип во областа на работата и работните односи.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

На ден 3.7.2025 година, до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (во натамошниот текст: Комисијата), од -----со адреса на ул. -----, преку Адвокат -----од Штип е поднесена Претставка бр. 08-546/1. Подносителката во претставката тврди дека врз неа е сторена дискриминација поради бременост од страна на нејзиниот работодавач ДРУШТВО ЗА ПРОИВОДСТВО, УСЛУГИ И ТРГОВИЈА ----- (во натамошниот текст: работодавачот) со седиште на ул. -----, основано и застапувано од -----, со адреса на ул. ----- и ----- со адреса на ул. -----, двајцата од ----- . Подносителката претставката ја поднесува и против Друштво за сметководствени услуги -----, со седиште на ул. -----.

Имено, во претставката подносителката наведува дека била во работен однос кај работодавачот. Откако, пријавените -----и ----- од -----, државјани на ----- и содружници и застапници на првопријавеното ДРУШТВО ЗА ПРОИВОДСТВО, УСЛУГИ И ТРГОВИЈА -----, дознале дека подносителката е во блажена состојба, преземале низа на дејствија со намери да ја дискриминираат по основ на бременост и да и ги повредат правата од работен однос. Именуваните, како што се наведува, се државјани на -----, а со подносителката многу добро се познавале, бидејќи таа била вработена во нивна фирма во ----- . Како задоволни од нејзината работа, истата ги мотивирала да дојдат во Македонија и да основаат фирма, за што ----- и ----- како содружници на ден -----.2023 година, основале ДРУШТВО ЗА ПРОИВОДСТВО УСЛУГИ И ТРГОВИЈА -----, во кое друштво тие се законски застапници со неограничени овластувања. Во ова Друштво, вработена била подносителката, со работен однос на неопределено време. Во текот на месец септември 2024 година, сопствениците и законските застапници на друштвото, дознале дека подносителката е бремена, по што според подносителката, истите и понудиле да потпише спогодбен престанок на работен однос. По одбивањето на подносителката да ја потпише спогодбата,

притисокот врз неа станал се поголем и неподнослив, од кои причини истата во месец септември и октомври 2024 година, се здобила со компликации во рана бременост под закана од абортус, по што од кои причини истата останала на боледување се со цел да го зачува плодот. Како што се наведува во претставката, основачите и управителите на Друштвото, „свесно и со умисла, а се со цел да и наштетат на пријавителката, на ден 15.11.2024г. го регистрираат Друштво за сметководствени услуги -----, ул. -----, односно второпријавеното друштво, во кое истите се и содружници и законски застапници, новото друштво е со иста шифра на дејност како во првопријавеното друштво и тоа: 69.200-сметководствени, книговодствени и ревизорски дејности, даночно советување, па откако оштетената ----- веќе се наоѓала на патолошка бременост, за која состојба пријавените биле многу добро информирани, свесно и со умисла да ја дискриминираат оштетената, така што сите вработени освен ----- ги „префрлуваат,, односно вработуваат во новоформираното друштво, иако знаат дека --- -- е бремена, а првопријавеното друштво има активни и побарувања и долгови.“. Следствено, се наведува дека за целиот период од ноември 2024 година до мај 2025 година, иако во тој период платата и придонесите за подносителката се на товар на фондот, таа трпела огромни притисоци и закани од страна на пријавените за да и се прекине работниот однос доброволно. Како што наведува не и се издавало ниту потврда дека е во редовен работен однос, а истата на 14.05.2025 година, во нејзина 33 гестациска недела од бременоста била одјавена од задолжително социјално осигурување, односно и бил прекинат работниот однос и покрај претходно доставениот писмен допис до пријавените со кој им укажала на последиците и штетата која ќе и се причини доколку исите и го прекинат работниот однос и ја одјават. Подносителката, истакнува дека Законот за работните односи содржи, одредби за еднаквост и за недискриминација, вклучувајќи одредби што конкретно забрануваат дискриминација на жените и дискриминација во врска со бременост. Во конкретниот случај, се истакнува дека доволно факти укажуваат на дискриминација, односно според доказите се создава разумна претпоставка дека подносителката е дискриминирана врз основа на бременост, раѓање и родителство, од причини што таа не била привилегирана како останатите вработени да биде префрлена во новооснованата фирма од истите основачи, туку напротив во состојба на бременост била под закана да го изгуби правото на породилно отсуство, додека основачите и управители не би претрпеле никаква штета подносителката да ја „префрлат“ во новооснованата фирма. Спротивно на тоа, двете лица овластени за застапување на двете пријавени друштва, подносителката во деветти месец од нејзината бременост ја одјавиле од задолжително социјално осигурување.

Кон претставката во прилог во копии се доставени:

- Медицинска документација за -----: Извештај од гинеколог од 14.05.2025 година и Извештај од психолог од 16.05.2025 година;
- Допис од ----- до пријавените (извадок од е-мејл);
- Пријава – писмена опомена до работодавач од 14.5.2025 година;
- Тековна состојба бр. ----- за Друштво за сметководствени услуги -----, од 11.3.2025 година;

- Тековна состојба бр. ----- за ДРУШТВО ЗА ПРОЗИВОДСТВО УСЛУГИ И ТРГОВИЈА ---, од 6.3.2025 година.

Друштво за сметководствени услуги ----- и ДРУШТВО ЗА ПРОЗИВОДСТВО УСЛУГИ И ТРГОВИЈА ----- во ликвидација, преку Адвокатско друштво ----- Скопје, на 15.9.2025 година, се изјасни по наводите од претставката на подносителката. Се истакнува дека наводите се целосно неосновани и паушално изнесени со цел да создадат погрешна слика за реалната фактичка состојба. Напоменуваат дека подносителката била навремено и уредно информирана уште во месец ноември, за намерата да се отпочне постапка за престанок на правното лице -----. Следствено, до сите вработени, вклучително и до подносителката, биле доставени спогодби за престанок на работниот однос. Притоа, јасно и недвосмислено било нагласено дека, доколку таа одбие да потпише спогодба за престанок на работниот однос, работниот однос ќе престане по сила на закон, па оттука напоменуваат дека одлуката за престанок со работа на правното лице ----- во ликвидација била исклучиво резултат на деловни причини, донесена во рамки на деловната политика и работење на правното лице. Истакнуваат дека сите вработени биле директно засегнати од престанокот на правното лице и биле третирали еднакво и рамноправно, без правење било каква разлика врз основа на нивниот личен, семеен, социјален или друг статус, во однос на понуденото спогодбено престанување на работниот однос. Па имајќи го во предвид тоа, наводите дека бременоста на подносителката била причина за донесување одлука за ликвидација се апсурдни и неосновани. Во таа насока, потенцираат дека не постои никаква законска пречка едно физичко или правно лице да основа повеќе деловни субјекти, ниту пак дека постои обврска истите да го задржат постоечкиот состав на вработени. Напротив, според нив, секој работодавач има дискреционо право самостојно да одлучи со кои лица ќе воспостави работен однос, врз основа на реалните деловни потреби, квалификациите и критериумите што истиот самиот ги утврдува. Истакнуваат дека, подносителката имала доволно време, како навремено и уредно информирана, да разгледа опции и да се подготви за начинот на кој во иднина ќе ги остварува своите права по основ на бременост, раѓање и родителство. Дополнително на тоа, одлуката за престанок на работодавачот не била ненадејна и изненадувачка, туку била резултат на подолг временски период на подготовка, односно дека фактичкото отпочнување на ликвидацијата е на 13.5.2025 година. Напоменуваат и дека во целиот период спрема подносителката биле исплаќани сите плати и придонеси од социјално осигурување, па следствено на тоа сопствениците и управители на друштвото како работодавач, немале никаква намера да и предизвикаат штета, ниту да вршат дискриминација врз неа, а затоа и било навремено понуден спогодбен раскин на работниот однос, за да може подносителката да заснова нов работен однос со друг работодавач и непречено да ги оствари правата од работен однос во врска со платеното отсуство заради бременост, раѓање и родителство. Во однос на наводите дека од страна на работодавачот не била издадена потврда за редовен работен однос, појаснуваат дека барањето за издавање на ваква потврда било поврзано со потребата на подносителката да обезбеди кредит пред НЛБ

Банка, а дека работодавачот го одбил барањето не како резултат на дискриминаторски или селективен однос кон подносителката, туку поради фактичката состојба во која се наоѓало Друштвото, односно пред отпочнување на постапка за ликвидација без никаква деловна активност. Што значи дека неговата финансиска состојба била битно изменета во однос на редовното функционирање на едно активно правно лице, па издавањето на потврда за редовен работен однос во такви услови би создало ризик од погрешна интерпретација на фактичката состојба пред банката, дека Друштвото е стабилен и активен деловен субјект, што не кореспондирало со реалната фактичка состојба. За ваквите причини била известена и подносителката. Понатаму, наведуваат дека на подносителката во март 2025 година уште еднаш и било јасно укажано дека постапката за ликвидација е целосно подготвена и дека нејзиното официјално започнување претстои во најкус можен рок. Истакнуваат и дека работодавачот е должен согласно закон да изврши одјава на сите вработени веднаш по отворањето на постапката за ликвидација, без притоа регулативата да предвидува никакви исклучоци врз основа на личен статус на вработениот, вклучително и бременост. Наведуваат и одредби од Законот за работните односи, согласно кои работниот однос престанува и во случај на престанување на работодавачот согласно закон, додека посочените одредби од истиот закон кои предвидуваат забрана за дискриминација не се однесуваат на предметната ситуација со престанување на правното лице. Исто така, истакнуваат дека Друштвото за сметководствени услуги ----- не претставува правен следбеник на првопријавеното Друштво, туку дека збор за посебен и независен правен субјект, кој нема структурна поврзаност со првичното друштво. Оттука, според нив, не е извршено никакво „префрлање“ или „преземање“ на вработени, туку се работи за воспоставување на нов работен однос, со нов работодавач и соодветен и независен договор за вработување. Во однос на наводите содржани во претставката дека поради наведен стрес предизвикан од страна на работодавачот подносителот доживеал сериозни психофизички последици кои резултирале со предвременно породување, укажуваат дека не постои докажана и неспорна причинско-последична врска меѓу постапките на работодавачот и здравствената состојба на подносителката. Следствено, се осврнуваат на објаснување на стресот како субјективна категорија и дека не можело да се заклучи објективно дека истиот е резултат на дејствија на работодавачот. На крајот, сметаат дека наводите за вршење на дискриминација се во целост неосновани, дека постапувањето на работодавачот било во согласност со позитивните правни прописи, почитувајќи ги сите права и обврски кои произлегувале од работниот однос, па предлагаат Комисијата да констатира дека спрема подносителката не е сторена дискриминација по основ на бременост, раѓање и родителство и дека наводите во постапката се неосновани во целост.

Во прилог доставуваат:

- Принт од мејл порака испратена од Адвокатското друштво ----- Скопје во име на работодавачот до подносителката, со понудена спогодба за раскин на работниот однос, на датум 29.11.2024 година;
- Копија од Решение од Централен регистар на РСМ бр. ----- од -----2025 година, за отпочнување на постапка за ликвидација на работодавачот;